

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Johanna Røj

ATT VÄLJA FÖRETAGSFORM NÄR MAN STARTAR ETT EGET FÖRETAG

Företagsekonomi och turism

2011

VASA YRKESHÖGSKOLA

Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

ABSTRAKT

Författare	Johanna Røj
Lärdomsprovets titel	Att välja företagsform när man startar eget företag
År	2011
Språk	Svenska
Sidantal	48 + bilaga
Handledare	Anna-Lena Berglund

Detta lärdomsprov presenterar möjligheterna att starta ett eget företag antingen som enskild näringsidkare eller aktiebolag. När man överväger att bli företagare finns det flera olika saker att ta i beaktande. Jag har utgått från vad som juridiskt krävs för att kunna starta eget företag, gällande antal stiftare, ansvar och företagsrisk, verksamhetens flexibilitet och kontinuitet, fördelning av vinst förlust och löneutbetalning. Jag har även beaktat beskattningen av de två olika företagsformerna.

Utgående från befintliga förutsättningar för en blivande företagare har jag med hjälp av teorin analyserat vilken företagsform som skulle vara mest lämplig. Den blivande företagaren ville ha hjälp med vad man skall ta i beaktande när man startar ett eget företag. Resultatet jag kom fram till, är att företagsformen enskild näringsidkare skulle vara mest lämplig, på grund av affärsidéns karaktär och den aktuella branschen.

ABSTRACT

Author	Johanna Røj
Title	To choose company form when considering starting your own company
Year	2011
Language	Swedish
Pages	48 + appendix
Name of Supervisor	Anna-Lena Berglund

This thesis presents the possibilities to choose company form between either a firm or to form a limited company when you are considering starting your own company. When considering starting a company there are several things to take into account. I have chosen to present what is required legally for the two company forms regarding, number of founders, liability and business risk, flexibility and continuity, sharing of profit loss and how to make payments to the owner.

I have also considered the taxation of a firm and a limited company when I have investigated what would be the most preferable company form for my case study in the thesis. The case that is the base for this thesis is a person wanted help when she was thinking of starting her own company and found it difficult to know how to handle regarding the process to start a company.

The result of my research show that a firm would be the most preferable choice in this case because of the business idea and the field of business in which she would be active.

INNEHÅLL

ABSTRAKT.....	2
ABSTRACT.....	3
FÖRTECKNING ÖVER TABELLER	6
FÖRTECKNING ÖVER FIGURER	6
FÖRTECKNING ÖVER BILAGA	6
1 INLEDNING	7
1.1 Val av ämne	8
1.2 Problemformulering.....	8
1.3 Arbetes syfte	8
1.4 Avgränsning.....	8
1.5 Arbetes disposition	9
2 METOD	10
2.1 Val av metoder.....	10
2.2.1 Val av informationsökningsmetoder.....	10
2.2.2 Andra möjligheter att få information	11
2.2.3 Val av undersökningsmetod.....	11
2.3 Kvalitativ intervju	12
2.4 Utarbetandet av intervjufrågor.....	13
3 EMPIRISKA DELEN.....	14
3.1 Bakgrundsinformation	14
3.2 Varför eget företag.....	14
3.3 Vad behövs för att företagandet skall kunna börja	15
3.4 Målet med företagandet	15
3.5 Svårigheter	16
4 DE OLIKA FÖRETAGSFORMERNA.....	17
4.1 Enskild näringsidkare	17

4.1.1	Antal stiftare	17
4.1.2	Ansvar och företagsrisk	18
4.1.3	Verksamhetens flexibilitet och kontinuitet	18
4.1.4	Fördelning av vinst, förlust och löneutbetalning	19
4.2	Aktiebolag.....	21
4.2.1	Bildande av aktiebolag.....	21
4.2.2	Teckning av aktier	22
4.2.3	Ansvar och företagsrisk	23
4.2.4	Verksamhetens flexibilitet och kontinuitet	23
4.2.5	Fördelning av vinst, förlust och löneutbetalning	25
5	BESKATTNING	26
5.1	Allmänt om beskattning.....	26
5.2	Beskattningsförfarandet	27
5.3	Beskattningen för en enskild näringsidkare.....	28
5.4	Beskattningen av ett aktiebolag	33
5.5	Sammanfattning	35
5.6	Skatteplanering	36
5.6.1	Skatteplanering för en enskild näringsidkare.....	36
5.6.2	Skatteplanering i ett aktiebolag.....	38
6	ANALYS	40
6.1	Presentation av resultatet	40
6.2	Hur ser framtiden ut.....	42
7	SLUTDISSKUSION.....	44
	KÄLLOR.....	46
	BILAGA.....	49

FÖRTECKNING ÖVER TABELLER

Tabell 1. Statens inkomstskatteskala år 2011	29
Tabell 2. Sammanställning av övriga skatter på förvärvsinkomst i Vasa år 2011	30

FÖRTECKNING ÖVER FIGURER

Figur 1. Sammanfattning i figurformat	24
Figur 2. Sammanfattning över uppdelningen av kapitalinkomst och förvärvsinkomst utgående från verksamhetens resultat	29
Figur 3. Beskattning av dividender	33

FÖRTECKNING ÖVER BILAGA

Bilaga 1. Frågor som underlag till den utförda intervjun	49
--	----

1 INLEDNING

Att vara företagare är något som passar inom vissa specifika branscher och för vissa personer bättre än andra. Det kräver en stor beslutsamhet och arbetsmängd för att man skall lyckas som företagare, men brinner man för det man gör så kan det finnas goda förutsättningar för att lyckas. Att starta ett eget företag kan upplevas som riskfyllt och svårt, och detta kan skrämman iväg en del potentiella företagare.

När man tar steget för att skapa en arbetsplats åt sig själv så finns det många olika saker, som man måste komma ihåg att ta i beaktande. Det är inte bara det att man skall ha en god affärsidé, man måste även vara medveten om vad det innebär att vara företagare ekonomiskt och juridiskt. Det kan vara svårt att veta var man skall börja och hur man skall gå till väga. Den affärsidé som ligger till grund för detta arbete är något som jag själv tror strak på, annars skulle jag inte tagit mig an denna utmaning att undersöka vad man skall tänka på när man väljer företagsform när man startar eget företag. En förutsättning för att lyckas är, att man är väl förbered på vad som kommer att hända, och att man är välmedveten om vad som krävs av företagare och företag.

Med detta arbete så vill jag informera den blivande företagaren om vad man skall tänka på när man väljer företagsform, så att det skall finnas en så bra grund som möjligt för det blivande företaget att stå på.

Företagandet har idag fått en högre status i samhället, det är inte bara medelåldersmän som har sina egna företag. Det finns nu fler kvinnor än någonsin förr och alltfler unga som vågar bli företagare. Samhället idag utvecklas med hög hastighet på många olika plan, och det finns många unga kreativa företagare. Som hjälpmedel finns otaliga sociala medier, man kan enkelt nå ut till en stor mängd människor med hjälp av exempelvis bloggar och facebook. Dessa hjälpmedel skall man verkligen ta till vara på som ny företagare, och jag tror att det nu kan vara lättare än tidigare att lyckas med företagande bara man vågar satsa och vet hur man skall dra nytta av möjligheterna som finns idag.

1.1 Val av ämne

Jag har valt att skriva om val av företagsform när man startar ett eget företag, eftersom jag har en bekant som nu håller på att starta eget och har bett mig om hjälp. Det finns en hel del saker att tänka på och fundera över när man startar ett företag och för en som inte är insatt eller så intresserad av den ekonomiska och byråkratiska biten så kan det lätt kännas oöverkomligt.

1.2 Problemformulering

En väsentlig sak när man startar ett eget företag är att fundera över vilken företagsform man skall välja. Det finns flera olika möjligheter och många olika saker att ta i beaktande. Så jag skall undersöka vilken som blir den mest lämpliga företagsformen och även behandla beskattningen av de olika företagsformerna.

1.3 Arbetes syfte

Syftet med detta lärdomsprov är att undersöka, vilken företagsform det lönar sig att välja när man startar ett eget företag. Jag kommer att utgå från befintliga förutsättningar och hjälpa en bekant med startandet av företaget. Det finns flera olika sidor och problem att ta itu med när man startar ett företag och jag kommer tillsammans med den blivande företagaren att fundera över vilka möjligheter det finns, och försöka hitta olika potentiella lösningar som passar just henne. Den blivande företagaren har inte haft i tankarna att någon annan företagsform än enskild näringsidkare skulle passa. Därför vill jag med detta arbete undersöka och på samma gång visa den blivande företagaren att det kan finnas ett annat alternativ också än att välja enskild näringsidkare som företagsform.

1.4 Avgränsning

Eftersom jag har vet att den blivande företagaren vill starta sitt företag ensam och inte tillsammans med någon annan så kommer jag att fokusera på att undersöka möjligheter att starta ett eget företag som antingen enskild näringsidkare eller ett aktiebolag. Jag kommer även att presentera beskattningen av de olika företagsformerna eftersom den blivande företagaren vill kunna förbereda sig på bästa möjliga sätt och vara medveten om hur mycket av inkomsterna som kommer att gå i skatt.

1.5 Arbetes disposition

Det andra kapitlet *Metod* innehåller en motivering till arbetes uppläggning, och även en beskrivning av mina undersöknings- och informationssökningsmetoder. I där påföljande kapitel, den empiriska delen kommer jag att sammanställa de svar jag fått under min undersökning.

Den teoretiska delen av arbetet kommer att innehålla en presentation av de olika företagsformerna utgående från väsentliga punkter.

Eftersom jag har en uppdragsgivare i detta arbete i den bemärkelsen att jag har blivit tillfrågad om hjälp och assistans vid grundandet av ett företag, så har jag valt att börja med den empiriska delen där jag kommer undersöka vad den blivande företagaren har tänkt sig med sitt företagande. Jag vet till att börja med att valet att företags form är något som den blivande företagaren har funderat lite på men tagit för givet att enskild näringsidkare är det enda möjliga. Därför har jag i detta arbete valt att börja med undersökningen som i det här fallet kommer bli en intervju. Genom intervjun hoppas jag få så mycket information att jag kan undersöka möjligheterna till val av företagsform.

När jag vet vilka förutsättningar som finns och vad det är som den blivande företagaren vill ha hjälp med så kommer jag att ta upp det i den teoretiska delen av arbetet. Den teoretiska delen kommer bestå av information som i analyskedet kommer att stå grund för beslutet av vilken företagsform det blir. När den teoretiska delen är färdig kommer jag att presentera teorin och i en slutdiskussion berätta vad vi har kommit fram till med den blivande företagaren.

2 METOD

I det här kapitlet kommer jag förklara vilka metoder jag har använt mig av och även motivera mina val.

2.1 Val av metoder

När man väljer metoder för hur man skall gå till väga, gäller det att man vet att vad det är man vill uppnå och få fram. Mina valmöjligheter när det gäller metoder har dock inte varit så många i det här arbetet.

2.2.1 Val av informationsökningsmetoder

Det är mest vanliga källorna där man letar information och kunskap är böcker, artiklar, hemsidor och andra typer av publikationer. Beroende på vilken typ av information man letar, så använder man sig av de olika källorna. I böckerna finns mängder med teorier och försök till att sammanställa så mycket information om ett ämne som möjligt. Men är man intresserad av den senaste informationen som finns om ett ämne så skall man läsa artiklar i tidningar, olika typer av rapporter och på internet, eftersom vetenskapliga böcker tar en relativt lång tid att författa. (Patel & Davidson 1994, 33)

Själva informationssökningsprocessen kan vara ganska lång och svår beroende på ämnet. När jag har sökt källor och information till arbetet, har jag använt mig av olika biblioteksdatabaser, och varierat sökorden får att få olika typer av träffar. Det har inte varit något problem att hitta bra källor, som kan anses som trovärdiga. Men många starta eget handböcker och guider så behandlar ofta väldigt många ämnen men inte så djupt, utan endast på ytan. Jag har även deltagit i en kort starta eget kurs som ordnats av TE-centralen i Vasa, för att få den senaste informationen och höra om det är förändringar på gång gällande exempelvis lagstiftningen. Lagstiftningen kommer dock att vara den huvudsakliga källan i detta arbete eftersom den är primärkällan till alla olika typer av ”starta eget handböcker” och annan litteratur.

En annan aspekt att ta i beaktande när men letar information och källor på svenska är att de flesta kommer från Sverige. Och där gäller inte samma lagstiftning som här i Finland.

2.2.2 Andra möjligheter att få information

För den som vill starta eget och behöver hjälp och vägledning finns det flera olika ställen dit man kan vända sig. VASEK, Vasa regionens Utveckling Ab är ett utvecklingsbolag som ägs av nio kommuner runt om Vasa. Kommunerna arbetar kontinuerligt för att stärka Vasaregionens position som ett konkurrenskraftigt område. Och till hjälp har man VASEK som har som uppgift att marknadsföra regionen, koordinera näringslivsrådgivning runt om i Vasa regionen och erbjuda olika företagstjänster. Man arbetar även med att hjälpa blivande företagare, och bistår dem med olika typer av tjänster.

(VASEK, <URL:<http://www.vasek.fi/vasaregionens-utveckling-ab/>>)

När man väl har kommit igång och startat sitt företag och behöver rådgivning, kan man vända sig till företagarna i Finland och Österbottens företagarförening. Föreningen är en organisation som finns till för små- och medelstora företag i Österbotten. Till företagaren erbjuds information, olika medlemsförmåner vid exempelvis bokföringsbyråer som kan hjälpa till vid grundandet av ett nytt företag. De erbjuder även avgiftsfri rådgivning, olika typer av utbildning och fortbildning. (Österbottens företagarförening, 2011 <URL: <http://www.yrittajat.fi/sv-FI/rannikko-pohjanmaanyrittajat/osterbotten/yleista/>>)

2.2.3 Val av undersökningsmetod

Vetenskap och forskning handlar inte endast om att skribenten skall använda sig av olika vetenskapliga metoder. Med hjälp av olika undersökningsmetoder får man dock svar på olika frågor, som hjälper en att utföra olika typer av forskning och vetenskapligt skrivande. Eller så ställer man hypoteser med hjälp av teorin och undersöker om hypoteserna stämmer. De olika undersökningsmetoderna som finns skall ses som redskap som man använder och det är viktigt att man använder sig av rätt redskap dvs. rätt metod till just det arbete man skall utföra. Hur man skall veta vilken eller vilka metoder man skall använda sig av, måste man utgå från vilket syfte man har med sitt arbete. (Bjereld m.fl. 2009, 107)

Att välja vilken undersökningsmetod jag skall använda för att få den information jag behöver var inte svårt. Eftersom den blivande företagaren innehar den information jag behöver för att kunna undersöka vad det finns för

möjligheter vid startandet av det egna företaget så har jag valt att personligen intervju henne. Till min hjälp kommer jag att använda mig av färdigt utarbetade frågor.

2.3 Kvalitativ intervju

Genom kvantitativa metoder försöker man besvara på frågorna ”hur många”, ”hur mycket” eller ”i vilken utsträckning”. Då kan man få resultat som uttrycks i siffror, och man har där med möjlighet att göra olika typer av statistiska slutsatser. Resultatet av en undersökning gjord med en kvantitativ metod kan vara lättare att analysera och det kan ses som en fördel många gånger. Dock behöver denna metod inte alltid vara den som lämpar sig bäst alla gånger. Kvalitativa metoder som är ett samlingsnamn för metoder som inte är kvantitativa t.ex. olika typer av intervjuer, observationer och fältstudier. Ordet kvalitativ beskriver att forskaren har som syfte att se vilka kvaliteter eller egenskaper en viss företeelse besitter. (Bjereld m.fl. 2009)

När man använder sig av intervju som undersökningsmetod, så vill man samla information om något visst ämne genom att ställa olika frågor. I vetenskapliga sammanhang när man pratar om ”intervjuer” menar man personliga intervjuer där intervjuaren träffar en person och genomför intervjun. Man kan även utföra telefonintervjuer. En intervju där man är intresserad av ett visst ämne, kan kallas fokuserad intervju eller brännpunkts intervju. (Patel & Tebelius, 1987)

En kvalitativ intervju utmärks bland annat av, att man ställer raka och enkla frågor för att få komplexa och innehållsrika svar. Och efter en utförd och lyckad intervju får man ett ”rikt material” där man kan finna många intressanta fakta, åsikter och mönster. (Torst, 2010)

Eftersom jag inte har möjlighet att utföra en kvantitativ undersökning som förutsätter många respondenter, så blir det en kvalitativ undersökning i intervjuform. Och jag anser mig få bättre svar på mina frågor om jag personligen intervjuar den blivande företagaren i fråga istället för att ha en svarsblankett eller liknande. Jag tror att reliabiliteten i mina svar jag får vid min intervju kan anses vara mycket hög, eftersom den blivande företagaren hjälper sig själv med att svara så ärligt och bra på frågorna som möjligt.

2.4 Utarbetandet av intervjufrågor

När man förbereder en intervju skall man på förhand fundera på hurdana svar man kan tänkas få och om det finns något särskilt man är ute efter så man vet hur man skall lägga upp intervjun. Man kan göra en strukturerad intervju genom på förhand bestämda frågor eller så använder man sig av en friare form där man endast kanske tar fasta på vissa frågor och ställer mera frågor och följdfrågor efterhand. (Patel & Tebelius, 1987)

Före intervjun läste jag den litteratur som baserar sig på lagstiftningen jag kommer att använda mig av för att skriva den teoretiska delen av detta arbete. Med hjälp av litteraturen så formulerade jag frågor som den blivande företagaren fick svara på. Frågorna som jag hade färdigt formulerade använde jag som underlag då jag utförde intervjun finns som bilaga i detta arbete.

3 EMPIRISKA DELEN

I det här kapitlet kommer jag att sammanställa de svar jag fick av den blivande företagaren under den intervju jag gjorde. Utgående från denna del utformas den teoretiska delen.

3.1 Bakgrundsinformation

Den blivande företagaren är en 25 årig kvinna från Österbotten, som jag träffat under tidigare studier. Hon har länge funderat på att starta ett eget företag, men det har inte blivit av tidigare. Nu i och med att det var tid för mitt lärdomsprov tog hon tillfället i akt och bad mig om hjälp, vilket passade mig ypperligt. Dels för att jag behövde ett ämne att skriva om och dels för att företagande intresserar mig.

3.2 Varför eget företag

Inom den bransch som företagaren skulle vara aktiv, så är det i dagens läge lite av ett måste att våga starta eget, för att kunna utöva det man vill och kunna livnära sig på det. Den blivande företagaren skulle erbjuda olika typer av sömnadstjänster. Branschen är väldigt kreativ, och något som är väldigt typiskt är att man hyr ut sina tjänster för en period åt gången eller för olika projekt då till företag. Eller så får men beställningsarbeten av olika privatpersoner. En annan orsak som hon lyfter fram för att motivera företagandet är möjligheten att vara sin egen chef och att få vara flexibel. Eftersom arbetet hon redan idag utför för ett företag och även kommer till viss del att fortsätta med kräver att man är kreativ, så kan det vara en fördel att kunna planera arbetet själv.

Redan i lågstadieåldern fanns det i tankarna att starta eget företag, i och med att hennes pappa har eget företag så har hon hela tiden varit i kontakt med företagandet. Hon är mycket väl medveten om att det kräver hårt arbete och att det inte kommer att vara lätt. Tidigare fanns det även i tankarna att starta företag tillsammans med någon annan, men med eftertanke har hon kommit fram till att hon vill försöka göra detta själv. Hon poängterar att det kan ses som ett lättare alternativ att starta företag tillsammans med någon annan så att man är två om det, men det kan även bli svårare ifall men inte kommer överens eller det uppstår andra problem.

3.3 Vad behövs för att företagandet skall kunna börja

Det behövs inget egentligt startkapital för att hon skall kunna börja som egen företagare, det som behövs till en början i har hon redan. Hon poängterar även att hon vill att risken skall vara så liten som möjligt till en början, eftersom hon kommer verka i en relativt osäker bransch. I början behövs inte heller något särskilt utrymme, men går företaget bra blir det svårt att sköta allt hemifrån på grund av utrymmes brist. Så i framtiden skulle någon typ av lokal kanske bli aktuell.

Det hon känner att hon ännu behöver, för att kunna starta eget, är framförallt information om hur det går till och vad allting kommer att innebära. Jag och den blivande företagaren deltog i en kort starta eget kurs som ordnades av TE-centralen här i Vasa. Kurstillfället var bra och givande, men på en dag hinner man inte gå djupare in på alla de olika områden som företagandet omfattar. Därför hade den blivande företagaren flera frågor till mig efter kursen, framförallt gällande beskattningen.

3.4 Målet med företagandet

Visionen med företagandet är väldigt klar, att få göra det hon tycker om att göra och på samma gång ha möjlighet att lyfta en lön. Hon hoppas kunna bygga upp en fungerande och bra arbetsplats åt sig själv och i framtiden även kanske åt andra. Finns det bara en ekonomisk möjlighet skulle hon gärna utvidga och anställa någon som hjälper till om det finns tillräckligt med arbete. Hon säger att hon inte skulle ha något emot att han någon annan som arbetar för henne och fungera som chef.

Eftersom den blivande företagaren redan under flera års tid har bistått bekanta och bekantas bekanta med olika typer av sömnadstjänster, finns det en början till en kundgrupp. För kundgruppen som finns hittills har hon inte marknadsfört sina tjänster på något vis utan bara blivit kontaktad av folk som vet att hon är utbildad inom klädsömnad. Efterfrågan på olika typer av sömnadsarbeten finns, men det är svårt att förutspå hur stor den är. Hittills har kunderna efterfrågat både ändringsarbeten och att få nya produkter uppsydda. Målet är att göra den befintliga kundgruppen större och att få flera potentiella kunder. En stor fördel med att starta företag idag är att man kan med väldigt enkla medel marknadsföra

sina tjänster på internet, med hjälp av sociala medier så som bloggar och andra liknande sidor. Förhoppningsvis skall den blivande företagaren snart komma igång med någon typ av hemsida där nya kunder får se vilka olika typer av tjänster hon kan erbjuda.

3.5 Svårigheter

Förutom utmaningen med att hålla ett eget företag rullande så känns den ekonomiska biten med skatter, moms och bokföring väldigt främmande. Eftersom den blivande företagaren har antagit att den enda möjligheten är att starta ett eget företag som enskild näringsidkare så vill jag presentera den möjligheten som finns att starta ett aktiebolag. Och på samma gång även visa hur beskattningen av ett eget företag går till beroende på vilken företagsform som väljs.

4 DE OLIKA FÖRETAGSFORMERNA

En väsentlig del att fundera över är valet av företagsform, juridiskt sätt finns det olika möjligheter. I detta kapitel kommer jag att presentera de olika faktorerna som påverkar valet av företagsform och vad som gäller för de två aktuella alternativen, enskild näringsidkare och aktiebolag.

4.1 Enskild näringsidkare

Enligt lagen angående rättighet att idka näring, kan fysiska personer som är bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet idka näring. I dagligt tal använder man sig av benämningen firma, med firma avses i lagen det namn som näringsidkaren använder för sin verksamhet. Den enskilda näringsidkaren kan också välja att använda sig av ett sekundärt kännetecken, med andra ord någon form av logo eller märke. När man registrerar sin firma i handelsregistret så får man ensamrätt till användandet av namnet. Man måste dock använda sig av ett sådant namn som inte kan förväxlas med någon annan firma och på det viset dra nytta av det valda namnet. Bedrivs firman från ett fast verksamhetsställe, måste man göra en grundanmälan. När man gör en grundanmälan för att registrera sin firma så uppbär patent- och registerstyrelsen en avgift på 75 euro. Det kostar dock ingenting att avsluta sin näringsverksamhet. Däremot så kostar det 65 euro om man vill göra olika ändringar i sin anmälan, som exempelvis om man byter kommun där man är verksam med sin firma.

(Lag angående rättighet att idka näring kap. 1 § 1, Fimalag § 1,2,4,5, Patent- och registerstyrelsen, 2011

<URL:<http://www.prh.fi/sv/kaupparekisteri/hinnasto.html>>)

4.1.1 Antal stiftare

Finns det bara en grundare av ett företag, är den vanligaste formen enskild näringsidkare. Då idkar en privat person verksamhet i sitt eget namn, och kan använda benämningen ”Fma” eller på finska ”Tmi” men detta är inte obligatoriskt. (Kallio m.fl. 2008, 46)

4.1.2 Ansvar och företagsrisk

Som enskild näringsidkare så ansvarar företagaren själv med hela sin förmögenhet för de åtaganden och ekonomiska förpliktelser som uppstått i samband med företagandet. En enskild näringsidkare har obegränsat ansvar, men lagen kräver inte att det skall finns något minimikapital utan det räcker med företagarens arbetsinsats. Den enskilda näringsidkaren är bokföringsskyldig, men enligt lag inte revisionskyldig. (Kallio m.fl. 2008, Företags Finland <URL: <http://www.yrityssuomi.fi/default.aspx?nodeid=15555>>)

Enligt prokuralagen kan en näringsidkare befullmäktiga en annan fysisk person att vara näringsidkarens prokurist genom att ge honom fullmakt. Prokuristen har då fullmakt att på näringsidkarens vägnar handla och teckna för firman, men kan inte överlåta, sälja eller söka inteckning för näringsidkarens fasta egendom. Finns prokuran skriftligt, kan prokuristen även företräda näringsidkaren inför domstolar och myndigheter. Näringsidkaren kan även tilldela flera personer prokuran, och då måste prokuristerna gemensamt fatta eventuella beslut. Vem som är prokurist för en näringsidkare kan meddelas till handelsregistret. (Prokuralagen)

4.1.3 Verksamhetens flexibilitet och kontinuitet

Eftersom en enskild näringsidkare själv har ansvaret för sin firma så kan denne även fatta alla beslut gällande firman själv. Företagsformen enskild näringsidkare anses vara den lättaste, snabbaste och även förmånligaste företagsformen. Verksamheten är lätt att sköta, när näringsidkaren själv kan fatta viktiga beslut utan att kontakta någon annan.

Gällande företags kontinuitet kan det vara besvärligt om näringsidkaren plötsligt dör eller råkar ut en allvarlig olycka om firman inte har genomgått en generationsväxling före. Då kan en prokurist dock avsluta verksamheten, eftersom prokuran inte upphör att gälla vid huvudmannens död. (Kallio m.fl. 2008, Prokuralagen)

4.1.4 Fördelning av vinst, förlust och löneutbetalning

Näringsidkaren kan investera kapital i sin verksamhet, och på så vis ökar det egna kapitalet. Det egna kapitalet ökar även om verksamheten uppvisar vinst, och vid en eventuell förlust minskar det. Den enskilda näringsidkaren kan själv bestämma, vad han vill göra med den vinst som uppkommer genom verksamheten, men han ansvarar även för eventuella förluster. Det är viktigt att skilja på privata pengar och på verksamhetens pengar i bokföringen, detta gör att det blir lättare att bokföra och hålla ordning.

En näringsidkare kan inte betala ut lön åt sig själv, sin make eller någon annan familjemedlem som är yngre än 14 år. Detta gäller även egentliga naturaförmåner samt dagtraktamenten och kilometerersättningar. Men näringsidkaren kan dra av de verkliga bil- och andra utgifter som uppkommit vid eventuella arbetsresor. I beskattningen kan det även göras så kallade tilläggsavdrag ifall att de ökade levnadskostnaderna på grund av en tillfällig arbetsresa har varit mindre än en löntagares dagpenning för samma resa. Använder man en och samma bil för privat bruk och till verksamheten skall man upprätta en kör dagbok där det framkommer hur många kilometer som körts i privat respektive företagandets syfte. Som enskild näringsidkare kan man alltid för användningen av egen bil dra av i beskattningen minst det belopp som motsvarar kilometerersättningen.

I bokföringen så håller man koll på det egna kapitalet på ett särskilt bokföringskonto. Näringsidkaren lyfter inte lön för arbetet i sitt företag utan han gör privat uttag som minskar på det egna kapitalet. Privat uttagen måst dock vara inom ramen för det egna kapitalet som finns i verksamheten. Ifall verksamhetens egna kapital blir negativt på grund av för stora privat uttag, så kan man inte mera dra av alla eventuella räntor som företaget betalat i beskattningen. Företaget blir då tvunget att ta lån för att kunna finansiera privat uttag och räntorna kan man då hänföra till skulden och blir då inte avdragbara. De privata uttagen som görs är inte en skattepliktig inkomst, utan det är på vinsten i verksamheten som näringsidkaren betalar skatt. Ifall näringsidkaren tar ut varor ur företaget om det finns sådana för privat bruk, så minskar man lagret men ökar på privat uttagen till samma summa som anskaffningspriset. (Tomperi 2005, 110, Skatteförvaltningen 2005, <URL:http://www.vero.fi/?article=3478&domain=VERO_MAIN&path=5,4

[0,89,91&language=SWE](#)>, Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet § 51 b)

Hyr den enskilda näringsidkaren någon form av utrymme där han är verksam med sitt företagande av någon utomstående person så är hyresutgiften i sin helhet avdragbar i beskattningen.

Den enskilda näringsidkaren är inte en skild juridisk person, och därför kan man inte ingå ett hyresavtal mellan sig själv och sitt företag. Däremot kan man göra ett så kallat rumsavdrag i beskattningen för ett arbetsrum hemma. Avdragbart kan vara hyra, kostnader för uppvärmning, belysning och eventuellt städning. Förutsättningen för detta är att det inte finns något annat utrymme ämnat för företagaren. Om det inte finns någon skild utredning över högre kostnader för arbetsrummet så beviljas avdrag för arbetsrum enligt följande belopp:

1. För den skattskyldiga, som inte har av arbetsgivaren fått tjänste- eller arbetsrum och som använder arbetsrummet hemma för förvärv av sin huvudsakliga förvärvsinkomst, t.ex. frilansanställd till en summa av 700 € /år.
2. För den skattskyldiga som använder arbetsrummet på deltid för förvärvande av sin huvudsakliga inkomst eller förvärvandet av betydande biinkomster av varaktig natur, t.ex. lärare på läroinrättningar, disponenter i bisyssla eller sekreterare för olika typer av kommittéer till en summa av 350 € /år.
3. Samt för den skattskyldiga som använder sin bostad för förvärvandet av tillfälliga biinkomster, till en summa av 175 € /år.

Under starta eget kursen med Per Vilén som föreläsare som vi deltog i så berättade han om möjligheterna till rumsavdrag för den enskilda näringsidkaren. Han gav rådet att tillsammans med sin bokförare utreda möjligheterna som finns för specifika fall. (Handbok i personbeskattning 2010, 511, Skatteförvaltningen 2009, <URL:http://www.vero.fi/?article=7797&domain=VERO_MAIN&path=5,40,437,813&language=SWE#25>, Föreläsning Per Vilén 2011)

4.2 Aktiebolag

Ett aktie bolag kan vara ett privat aktiebolag med ett aktiekapital på minst 2500 euro (enligt nya aktiebolagslagen som trädde i kraft 1.9.2006, beloppet var tidigare 8000 euro) eller ett publikt aktiebolag med ett aktiekapital på minst 80 000 euro. Syftet med verksamheten är att ge vinst åt aktieägarna, om man inte kommer överens om annat och det skrivs i bolagsordningen. (Aktiebolagslag kap. 1 § 1,3 & 5)

4.2.1 Bildande av aktiebolag

Grundarna eller aktietecknarna i ett aktie bolag kan vara en eller flera fysiska eller juridiska personer, dock får aktieägarna inte vara omyndiga, vara satta i konkurs eller ha näringsförbud. Aktieägarna får aktier i förhållande till det insatta kapitalets storlek.

När man bildar ett aktiebolag skall man upprätta ett avtal om bolagsbildningen, som undertecknas av alla aktieägare. Genom undertecknandet av bolagsbildningen så tecknar aktieägarna aktierna. I avtalet om bolagsbildningen skall anges datum för avtalet, alla aktieägare och antal aktier, vilket belopp som betalats till bolaget för varje aktie, tiden för betalning och vem som fungerar som styrelseledamöter. (Aktiebolagslag kap. 2 § 1-2)

Ett aktiebolag måste även upprätta en bolagsordning, i den skall det anges bolagets firma, bolagets hemort samt bolagets verksamhetsområde. Om bolaget skall använda sig av flera olika språk skall varje språkform nämnas i bolagsordningen. I bolagsordningen skall man även bestämma räkenskapsperioden om man inte gjort det i avtalet om bolagsbildningen. (Aktiebolagslag kap. 2 § 3)

En räkenskapsperiods längd är 12 månader, men behöver inte följa kalenderåret. Den första räkenskapsperioden kan vara högst 18 månader och minst 6 månader, dock är räkenskapsperioden för en yrkesutövare som har en enkel bokföring alltid kalenderåret alltså från 1.1.–31.12. (Starta eget företag 2009, 148)

Enligt handelsregisterlagen skall bolaget anmälas till handelsregistret inom tre månader efter att avtalet om bolagsbildningen har undertecknats, och före registreringen kan bolaget inte åta sig skyldigheter eller använda sina rättigheter

som företag. Det kostar 350 euro att göra en grundanmälan till handelsregistret för ett aktiebolag, kostnaderna för olika ändringar gällande exempelvis ny styrelse eller ökning av aktiekapitalet varierar mellan 65 – 480 euro per gång.

(Aktiebolagslag kap. 2 § 8 & 10, Patent- och registerstyrelsen, 2011
<URL:<http://www.prh.fi/sv/kaupparekisteri/hinnasto.html>>)

4.2.2 Teckning av aktier

Genom att underteckna bolagsbildningen så tecknar aktieägarna aktierna. Beloppet som betalas för aktierna skall finnas i bolagets besittning/inbetalt på bolagets bankkonto innan aktiebolaget anmäls för registrering i handelsregistret. Det räcker med en aktie (minimi värde 2500 euro), ett aktiebolag behöver inte dela upp aktiekapitalet på flera aktier. Aktiens teckningspris antecknas i bolagsordningen. Teckningspriset kan helt eller delvis betalas i annan form än pengar, då med så kallad apportegendom.

Då skall egendomen vid överlåtelsestidpunkten vara av ett sådant ekonomiskt värde att det motsvarar värdet på aktien. Man måste dock avtala i bolagsbildningen att apportegendom som betalning godkänns och bifoga en utredning om den specifika apportegendomen. I utredningen skall apportegendomen vara specificerad, anges om vilken betalning som blivit gjord med apportegendom, omnämnas omständigheter som kan påverka värderingen av egendomen och de metoder som iakttagits vid värderingen. Ifall en aktie betalats med apportegendom, skall en godkänd revisor göra ett utlåtande om den aktuella utredningen som skall bifogas till registeranmälan och utlåtande om egendomen verkligen hade ett ekonomiskt värde för bolaget som minst motsvarar betalningen. (Aktiebolagslag kap. 1 § 1,2,4,6)

4.2.3 Ansvar och företagsrisk

Aktiebolaget är från aktieägarna en fristående juridisk person som upp kommer genom att man registrera bolaget. Detta innebär att aktieägarna inte är personligen ansvariga för bolagets förpliktelser, utan ansvaret är begränsat till det kapital som man har placerat i bolaget. (Aktiebolagslag kap 1 § 2)

4.2.4 Verksamhetens flexibilitet och kontinuitet

Ett aktiebolag måste ha en styrelse, som består av minst en till fem ordinarie ledamöter. Om styrelsen har mindre än tre ledamöter, måste det finnas minst en ersättare. En ordförande för styrelsen väljs om den innehåller flera ledamöter. Det är styrelsens uppgift att ansvara för bolagets förvaltning och att se till att bokföringen, medelsförvaltningen och verksamheten sköts som den skall enligt alla restriktioner.

Det är frivilligt för ett aktiebolag att utse en verkställande direktör och ett förvaltningsråd. Den verkställande direktören utses av styrelsen och det är förvaltningsrådet som övervakar att förvaltningen sköts som styrelsen och den verkställande direktören ansvarar över.

(Aktiebolagslag kap. 6 § 1,2,8,17,21)

Aktierna i ett aktiebolag kan säljas och ägarbytet påverkar inte företags existens. Detta gör att det är relativt flexibelt att sälja aktier och byta ägare i företaget. Ett aktiebolag består av en eller flera aktieägare, de utövar sin beslutanderätt på bolagsstämman som skall hållas inom sex månader från det att räkenskapsperioden tagit slut. På bolagsstämman skall det beslutas om:

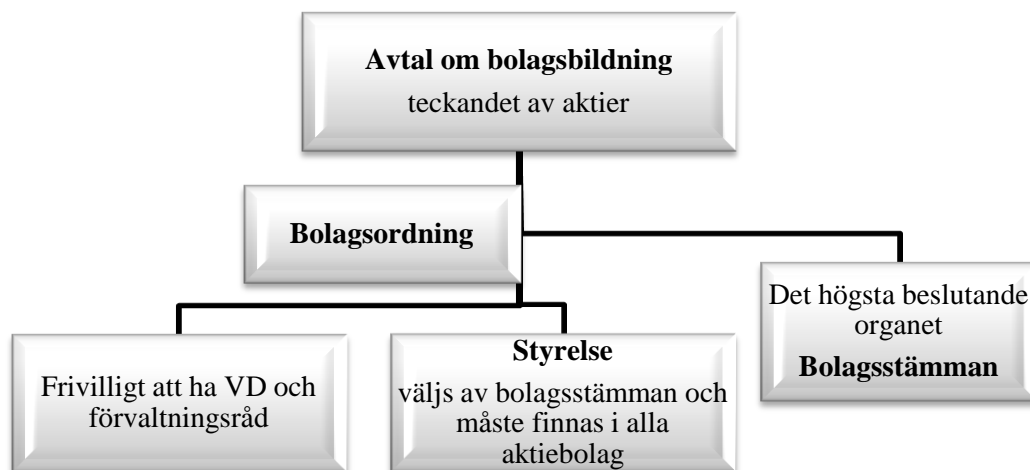
- 1) Fastställandet av bokslutet.
- 2) Vad man skall göra med den vinst som balansräkningen visar.
- 3) Ansvarsfriheten för styrelseledamöter, (och även förvaltningsrådsledamöter och verkställande direktören)
- 4) Val av ledamöter i styrelsen (och förvaltningsrådet) och av revisor (om man inte har avtalat annat i bolagsordningen)
- 5) Övriga ärenden som bör behandlas enligt bolagsordningen.

Bolagsstämmans beslut blir det förslag som har fått majoriteten av de givna rösterna från aktieägarna. Vid varje bolagsstämma skall ett protokoll upprättas, där man antecknar besluten samt röstningsresultaten. Protokollen skall undertecknas av bolagsstämmans ordförande sedan numreras och sparas. (Aktiebolagslag kap. 5 § 1,3 & 26)

Ett aktiebolag är alltid bokföringsskyldigt, oberoende verksamhet enligt bokföringslagen kap. 1 § 1, men aktiebolaget kan även bli revisionskyldigt. Revisionskyldigheten uppkommer om aktiebolaget har både under den avslutade räkenskapsperioden och den som omedelbart föregår denna om högst ett av följande villkor uppfylls.

- 1) Balansomslutningen överstiger 100 000 euro.
- 2) Omsättningen eller motsvarande avkastning överstiger 200 000.
- 3) Antalet anställda överstiger i medeltal tre.

(Bokföringslag kap 1 § 1, Revisionslag kap 1 § 4)

Figur 1. Sammanfattning i figurformat över aktiebolagets olika delar.(Egen figur)

4.2.5 Fördelning av vinst, förlust och löneutbetalning

Till skillnad från en enskild näringsidkare kan en aktieägare i ett aktiebolag lyfta lön. Men aktieägarens löneförmåner måste vara skäliga i förhållande till den utförda arbetsinsatsen. Aktieägaren kan även lyfta en del av sin lön som naturaförmån, men även denna skall vara skälig.

Bolagsstämman fattar varje år ett beslut om vad aktiebolaget skall göra med vinsten om en sådan uppstår. Styrelsen i bolaget kommer med ett förslag vad man skall göra med vinsten och bolagsstämman antingen godkänner eller förkastar förslaget. Alla medel är inte utdelbara i bolaget, man kan inte dela ut medel ur det bundna egna kapitalet (aktiekapitalet, överkursfond, reservfond och uppskrivningsfond). Man behöver inte dela ut hela vinsten i bolaget, bolagsstämman kan komma överens om att lämna icke utdelade medel i bolaget. (Tomperi, 2005, Starta eget företag, 2009)

Ett aktiebolags medel/vinst (förutsätter att det finns medel som kan delas ut) kan delas ut till aktieägarna genom:

- 1) Utdelning av vinst och utbetalning från fond som hör till det fria egna kapitalet.
- 2) Minskning av aktiekapitalet
- 3) Förvärv och inlösen av egna aktier
- 4) Upplösning och avregistrering av bolaget.

(Aktiebolagslagen kap. 13 § 1)

Utdelningen av vinsten kan göras genom en dividendutdelning. Dividenden är en avkastning per aktie för det kapital som man har satsat i bolaget. Bolagsstämman tar ställning till hur stor dividend som utbetalas per aktie för aktieägarna. Dividenden kan högst utgöra vinsten i det fastställda bokslutet för den senaste räkenskapsperioden och bolagets övriga obundna egna kapital. Ifall aktiebolaget uppvisar en förlust eller har förluster från tidigare räkenskapsperioder skall man dra av dem först innan man kan dela ut vinsten i form av dividend. (Företags Finland 2008, <URL: <http://www.yrityssuomi.fi/default.aspx?nodeid=15544>>)

5 BESKATTNING

I det här kapitlet kommer jag att förklara hur beskattningen går till för de två företagsformerna.

5.1 Allmänt om beskattning

I Finland är det staten, de olika kommunerna och kyrkan som har beskattningsrätt. Det finns två olika typer av skatter, direkta och indirekta skatter. Till de indirekta skatterna hör mervärdesskatten, olika acciser och tullavgifter. Och de direkta skatterna innefattar, kommunalskatt, kyrkoskatt, överlåtelseskatt, arvsskatt och gåvoskatt. (Starta eget företag 2009, 139)

Den skattepliktiga inkomsten som beskattas är de inkomster i pengar eller pengarnas värde som den skatteskyldige har inbringat. Den skatteskyldige har rätt att från sin inkomst göra olika avdrag för inkomstens förvärvande och bibehållande. De olika avdragen dras antingen av från kapitalinkomsten eller förvärvsinkomsten, och alla avdrag måste kunna motiveras och göras lagenligt för att bli godkända. (Inkomstskattelag kap. 1 § 29, Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet)

Det finns alltså två olika inkomstslag, kapitalinkomst och förvärvsinkomst. Exempel på inkomster som anses som skattepliktig kapitalinkomst är, avkastning på egendom, skogsbruksinkomster, hyresinkomster, vinstandelar och vissa dividender. Och skattepliktig förvärvsinkomst är lön och annan jämförbar inkomst. (Inkomstskattelag § 32 & 61)

De olika företagsformerna beskattas på olika sätt. Detta är något man kan ta i beaktande vid valet av företagsform, men man bör även komma ihåg att beakta ägarens skattebelastning. Det är först efter att man har tagit all skatt i beaktande som man kan avgöra den mest fördelaktiga företagsformen i ett skattemässigt avseende. (Starta eget företag 2009, 139)

5.2 Beskattningsförfarandet

Det är inte bara Patent och Registerstyrelsen, som man underrättar när man startar ett eget företag. Man måste även underrätta skatteförvaltningen, man underrättar dem dock båda med samma etableringsanmälan. Företagaren skall för det första året uppskatta omsättningen för sitt företag och den beskattningsbara inkomsten för den första räkenskapsperioden. Skattebyrån fastställer därefter hur stor förskottsskatt som företagaren skall betala. Förskottsskatten betalas in i 2-12 rater, beroende på beloppet som skall betalas, men förfallodagen är alltid den 23 dagen i månaden. Man kan under pågående skatteår både höja och sänka förskottsskatten som man märker att man betalt för mycket eller för litet.

Skatteåret är det år som räkenskapsperioden går ut. Går perioden ut 31.1.2011 så är skatteåret 2011, som då skall deklarerars i april 2011. Deklarationen för en enskild näringsidkare lämnas alltså in i början av april, och själva beskattningen fastställs i oktober. Behöver företagaren betala restskatt eller få skatteåterbäring så sker det i november/december eller i januari. Ett aktiebolag lämnar in sin deklaration 4 månader efter räkenskapsperioden utgår.

Ifall man uppskattar resultatet uppvisar en förlust så betalar man ingen förskottsskatt. Men företagaren/bolaget bör dock från början se till att man under pågående år ser till att följa upp situationen och börja betala in förskottsskatt om resultatet börjar visa en vinst. Om inte kan skatter för upp till tre skatteår hopa sig och förfalla för betalning inom en kort tid vid ett och samma årsskifte.

Exempel 1. *betalning av kvarskatt och förskottsskatt*

Den första räkenskapsperioden för en enskild näringsidkare varar 18 månader och går ut vid årsskiftet 2006. Företagaren har uppskattat den beskattningsbara inkomsten till 0 euro. Enligt skattedeklarationen den 3 april 2007 är resultatet emellertid 20 000 euro. Företagaren måste betala kvarskatt, vars betalningsdagar är i december 2007 och februari 2008. I samband med att skattedeklarationen behandlas kan skattebyrån debitera företagets samtliga förskottsskatter för 2007 i två rater. Förfallodagarna är i november och december 2007. På basis av resultatet för 2006 påförs också företagets förskottsskatt för 2008. Den första raten av denna förskottsskatt förfaller till betalning i januari 2008. (Exemplet hämtat från

Skattehandbok för nya företagare 2007, <URL:
<http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=1875;1563566>>)

Som företagare kan man även ansöka om rättelse av skatten, om man endast har inkomster vissa månader, men då måste man kunna lägga fram bevis för detta t.ex. om man har en sommarkiosk. Aktiebolag kan ansöka om sänkt förskottsskatt ännu i fyra månader efter räkenskapsperiodens utgång. Om den pågående räkenskapsperiodens resultat visar att de redan påförda förskottskatterna inkommer att räcka till kan man komplettera genom förskotts komplettering. (Skattehandbok för nya företagare 2007, <URL:
<http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=1875;1563566>>)

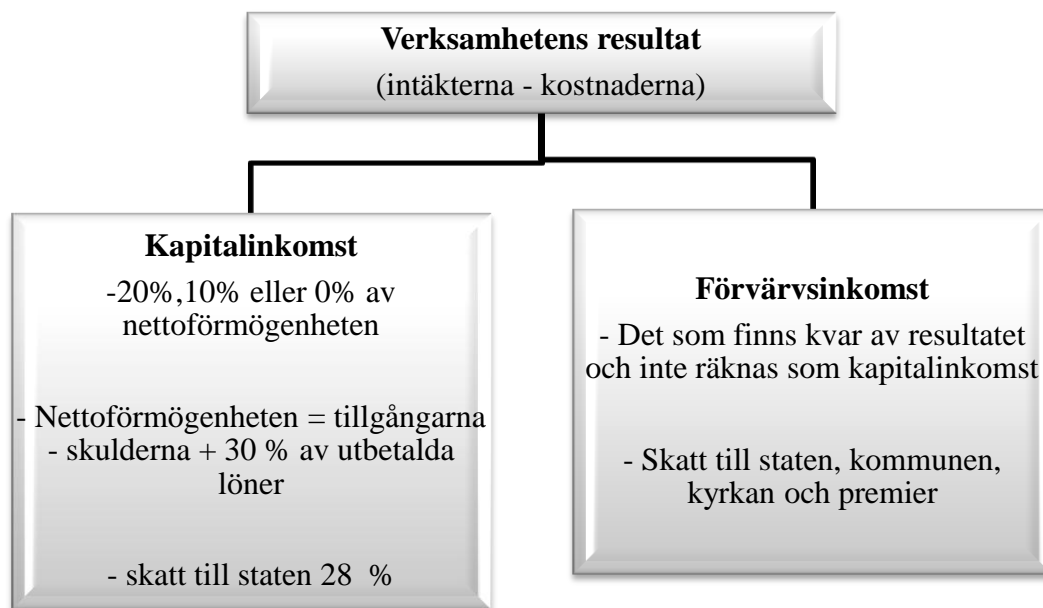
5.3 Beskattningen för en enskild näringsidkare

En enskild näringsidkares verksamhet beskattas inte skilt utan beskattas tillsammans med näringsidkarens personliga kapital- och förvärvsinkomster på basen av nettoförmögenheten i verksamheten. För kapitalinkomsterna betalas skatt till staten på 28 % och för förvärvsinkomsterna betalas skatt till staten, kommunerna och kyrkan. (Inkomstskattelag kap. 1 § 1, kap. 2 § 38)

Verksamhetens resultat som står till grund för beskattningen är skillnaden mellan intäkterna och kostnaderna för skatteåret, vilket är den obeskattade vinsten som man får fram i bokföringen. För att dela upp resultatet i kapitalinkomster och förvärvsinkomster bör man räkna ut företagets nettoförmögenhet. Nettoförmögenheten räknas ut så att man tar bort verksamhetens skulder från verksamhetens tillgångar (endast de skulder och tillgångar som hör till verksamheten tas med) och adderar 30 % av de utbetalda lönerna i företaget för de senaste 12 månaderna om det finns sådana. Kapitalinkomsten är 20 % av nettoförmögenheten, och det är på den som man betalar 28 % skatt till staten. Man kan även yrka på 10 % eller 0 % (möjligt från och med 2010) av nettoförmögenheten som kapitalinkomstandel.

Den resterande delen av verksamhetens inkomst när man räknat ut kapitalinkomsten blir då förvärvsinkomst. Skatten som man betalar till staten på förvärvsinkomsten räknas utgående från en progressiv skatteskala som ändrar från år till år. För förvärvsinkomsten betalas även kommunalskatt enligt

hemkommunens inkomstskatteprocent och kyrkoskatt enligt den egna församlingens inkomstskatteprocent. Dessutom betalar man som företagare en sjukvårdsavgift och en dagpenningsspremie som räknas ut på basen av förvärvsinkomsten. (Inkomstskattelag kap 1 § 38, 41; Tomperi 2009,29;Skatteverket,<URL:http://www.vero.fi/?article=3477&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=SWE>)

Figur 2. Sammanfattning över uppdelningen av kapitalinkomst och förvärvsinkomst utgående från verksamhetens resultat. (Omarbetad figur, Tomperi 2009, 34)

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
15 600 - 23 200	8	6,5
23 200 - 37 800	502	17,5
37 800 - 68 200	3 057	21,5
68 200 -	9 593	30,0

Tabell 1. Statens inkomstskatteskala år 2011 (Hämtad från skatteförvaltningens hemsida, <URL:http://www.vero.fi/?article=9721&domain=VERO_MAIN&path=5,40,90&language=SWE>)

Kommunens inkomstkattesats	19,50 %
Ev. Luth församl. inkomstkattesats	1,25 %
Sjukförsäkringspremie ¹	1,19 %
Dagpenningsspremie ²	0,82 %

Tabell 2. Sammanställning av övriga skatter på förvärvsinkomsten i Vasa 2011
(Egen tabell baserad på information tillgängligt på skatteförvaltningens hemsida,
[URL:http://www.vero.fi](http://www.vero.fi))

När en person under ett pågående skatteår börjar idka verksamhet så blir beräkningsgrunden för kapitalinkomstandelen nettoförmögenheten vid räkenskapsperiodens slut. I övriga fall från den senaste räkenskapsperiodens balansräkning. (Inkomstskattelag § 38)

Skulle den enskilda näringsidkarens verksamhet gå på förlust, så kan den avdras från näringsverksamhetens resultat under de 10 följande skatteåren. Detta är dock endast möjligt om verksamheten visar ett positivt resultat. Om det finns övriga kapital inkomster för näringsidkaren kan han dra av årets förlust samma skatteår från dessa inkomster. Vill den enskilda näringsidkaren avsluta sin verksamhet, och det finns förluster så skall förlusterna dras av från kapitalinkomsterna som den tidigare enskilda näringsidkaren inbringar i framtiden under 10 skatteår efter förluståret. (Inkomstskattelag § 119 & 121)

¹) Sjukförsäkringspremie (FöPL) är en lagstadgad försäkring som företagaren måste betala. Den ger en viss trygghet i olika livssituationer för företagaren, exempelvis som företagaren blir arbetsoförmögen eller går i pension. (Företagarna i Finland 2010, <URL: <http://www.yrittajat.fi/sv-FI/foretagarens-person/fopl-forsakringen/>>)

²) ”Löntagare och företagare betalar sjukförsäkringens dagpenningsspremie för att finansiera arbetsinkomstförsäkring. Dagpenningsspremien är avdragsgiltig i beskattningen.” (FPA 2010, <URL:<http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/240608131834KP?OpenDocument>>)

Exempel 2, beskattning av en enskild näringsidkare

Vinsten för den enskilda näringsidkaren antas vara **25 000** euro. Tillgångarna har värderats till **30 000** euro enligt värderingslagen. Skulderna i verksamheten är **8000** euro och under 12 månader före räkenskapsperiodens utgång så har **10000** euro utbetalats i löner.

Nettoförmögenheten räknas då ut enligt följande:

Tillgångarna	30000
- skulderna	8000
+ 30 % av lönerna	<u>3000</u>
	25000 euro

Med en kapitalinkomstandel på 20 % av nettoförmögenheten 25 000 så blir kapitalinkomsten 5000 euro.

Skatten till staten (28 %) på kapitalinkomsten är **1400** euro

Förvärvsinkomsten är det som lämnar av vinsten i företaget och inte räknas som kapitalinkomst, alltså 20 000 euro. (Om man antar att det inte finns andra förvärvsinkomster för den enskilda näringsidkaren.)

Skatten till staten enligt inkomstskatteskalan	8 + 286
Kommunalskatten	3900
Kyrkoskatten	250
Sjukförsäkringspremie	238
<u>Dagpenningspremie</u>	<u>164</u>
Skatten på förvärvsinkomsten	4846 euro

Den totala skatten (och de obligatoriska premier) som den enskilda näringsidkaren betalar är **6246** euro

I beskattningen kan man även yrka på 10 % eller 0 % som kapitalinkomst andel, och tillämpar man det på samma exempel kommer man fram till följande totala skatt:

Kapitalinkomstandel	10 %	0%
av nettoförmögenheten 25 000 blir	2500	0
Skatt till staten (28 %) på kapitalinkomsten	700	0
Förvärvsinkomsten blir då	22500	25000
Skatten till staten enligt inkomstskatteskalan	8 + 449	502 + 315
Kommunalskatten	4387,50	4875
Kyrkoskatten	281,25	312,50
Sjukförsäkringspremie	267,75	297,50
<u>Dagpenningsskatt</u>	<u>184,50</u>	<u>205,00</u>
Skatten på förvärvsinkomsten	5578	6507 euro
Den totala skatten blir då	6278	6507 euro.

Med förutsättningarna i detta exempel blir det mest fördelaktigt att välja 20 % som kapitalinkomstandel och då betala en total skatt på 6246 euro. Det är inte så stora skillnader mellan den totala skatten i detta exempel, men det löns att räkna ut detta för varje fall skilt. Man skall dock på samma gång notera att om man väljer 0 % som kapitalinkomst andel går man miste om avdragsrätten för vissa kostnader som endast är avdragbara på kapitalinkomsten. Som t.ex. förluster och räntor. (Handbok i personbeskattning 2010, 435)

5.4 Beskattningen av ett aktiebolag

Ett aktiebolag är skatteskyldigt och skall betala 26 % skatt på sitt beskattningsbara resultat. Man skall komma ihåg att det beskattningsbara resultatet inte alltid motsvarar verksamhetens bokföringsmässiga vinst. Detta beror på att alla utgifter inte är avdragsgiltiga i beskattningen och alla inkomster är inte heller skattepliktiga. Exempelvis så är representationsutgifterna endast till hälften avdragbara i beskattningen men de noteras i sin helhet i bokföringen. På samma vis kan det finnas skillnader när det gäller dividendinkomster, de upptas i bokföringen som inkomster. Men i beskattningen så är de i regel skattefria om de kommer från ett olistat aktiebolag. (Inkomstskattelag § 124; Starta eget 2009, 140)

Aktieägarna i ett aktiebolag beskattas också för sina kapitalinkomster och förvärvsinkomster som den enskilda näringsidkaren. Dividendinkomsterna för aktiebolaget och aktieägarna är till stor del skattefria. Beskattningen på dividenderna är olika beroende på varifrån dividendinkomsten kommer.

	Börsbolag som dividendutdelare	Olistat bolag som dividendutdelare
Fysisk person som dividendmottagare	Av dividenden räknas – 70 % som skattepliktig kapitalinkomst – 30 % som skattefri inkomst	Av dividenden räknas – det som skattefri inkomst upp till 9 % av aktiernas matematiska värde, men max 90 000 – om dividenden < 9 %, men över 90 000 så blir 70 % skattepliktig kapitalinkomst och 30 % skattefri inkomst – om dividenden > 9 % så blir överstigande delen 70 % skattepliktig förvärvsinkomst och 30 % skattefri inkomst
Olistat bolag som dividendmottagare	Av dividenden räknas – 75 % som skattepliktig inkomst – 25 % som skattefri inkomst *men helt skattefri om ägarandelen är minst 10 %	Hela dividenden blir skattefri inkomst
Börs bolag som dividendmottagare	Hela dividenden blir skattefri	Hela dividenden blir skattefri

Figur 2, Beskattning av dividender. (Översatt figur, Tomperi 2009, 50)

Exempel 3, beskattningen av ett aktiebolag och dess aktieägare

Om man antar att vinsten är den samma som i exempel 1 alltså totalt **25 000** euro, under räkenskapsperioden har man dock betalat ut lön åt aktieägaren **850** euro/månad (inklusive sjukförsäkringspremien) totalt **10200** euro. På det som finns kvar av vinsten 14800 betalar aktiebolaget 26 % skatt på vilket blir **3848** euro.

Antar man att aktiebolaget bestämmer på bolagsstämman väljer att dela det som återstår av vinsten som dividend till aktieägarna så måste man räkna ut aktiens matematiska värde. Det gör man genom att räkna ut nettoförmögenheten på samma vis som för den enskilda näringsidkare alltså, tillgångarna **30 000** euro – skulderna **8000** euro, som blir **22 000** euro (man adderar inte till lönerna). Nettoförmögenheten delas med antalet utstående aktier. Om vi nu antar att den blivande företagaren startar ett privat aktiebolag och har endast en aktie bolaget som hon äger själv så blir aktiens matematiska värde **22 000** euro.

Efter samfundsskatten kan man delta ut total 10952 euro som dividend. I figuren på föregående sida står det att en fysisk person som mottar dividend från ett olistat bolag, kan lyfta dividenden skattefritt upp till 9 % av aktiernas matematiska värde. I det här fallet kan då en dividend på **1980** euro lyftas skattefritt. Eftersom dividenden som skall utdelas i detta fall är större än 9 % av aktiernas matematiska värde så räknas den överstigande delen till 70 % som skattepliktig förvärvsinkomst och till 30 % som skattefri inkomst.

30 % av den överstigande delen är **2 691,60** euro ($10952 - 1980 * 30\%$) är skattefritt. Men på resten **6 280,40** euro betalas skatt enligt följande:

Skatten till staten enligt inkomstskatteskalen	0
Kommunalskatten	1224,68
Kyrkoskatten	78,51
Sjukförsäkringspremie	74,74
Dagpenningsspremie	51,50
<hr/>	
Skatten på förvärvsinkomsten	1429 euro

Totala skatten för aktieägaren för löneinkomsten och dividenden blir **3751** euro. Skatten för aktiebolaget blir **3848** euro och sammanlagt blir skatten **7599** euro.

5.5 Sammanfattning

Exempel 1 och 2 är baserade på samma fiktiva förutsättningar angående vinst, tillgångar och skulder. Jämför man resultaten med varandra kan man konstatera att den totala skatten för den enskilda näringsidkaren 6246 euro är förmånligare än den totala skatten i aktiebolaget som blev 7599 euro. Men man kan notera att aktieägaren själv betalar 3751 euro medan bolaget står för 3848.

För att göra exemplen så jämförbara som möjligt, har jag antagit att det i aktiebolaget blivit utbetalt lön åt aktieägaren. Den lönen som jag räknat med är inte stor, men den visar ändå hur det går till i beskattningen. Varken i exempel 1 eller 2 har jag tagit i beaktande olika avdrag man kan göra för att underlätta beskattningen.

För att man skall kunna göra avdrag i beskattningen skall det vara en merkostnad man har på grund av företaget. Ett avdrag måste alltid kunna motiveras, och bevisligen höra till företagandet och inte till den privata ekonomin för företagaren. Följande avdrag kunde vara aktuella i denna case studie:

- Avdrag för användning av egen bil mot specifikation (kördagbok) för den enskilda näringsidkaren. Ett aktiebolag kan betala ut kilometerersättning. År 2011 är summan 46 cent per kilometer.
- Avdrag för resekostnader, om resan varat mer än 6 eller 10 timmar eller mer än 15 kilometer från hemmet eller arbetsplatsen. Ett aktiebolag kan betala ut dagtraktamenten.
- Representation (till hälften avdragbart), och möteskostnader.
- Arbetsrumsavdrag eller annan hyra för arbetsrum.
- Bransch tidningar och litteratur.
- Ett aktiebolag kan även göra avdrag för hälsovård, tandläkare och glasögonkostnader, men inte en enskild näringsidkare.

(Föreläsning Per Vilén, 2011)

5.6 Skatteplanering

Att skatteplanera är något som privatpersoner och företag kan göra för att optimera sina inkomster. Detta är framförallt viktigt för företag att fundera på. För att man skall kunna skatteplanera gäller det att ha bra ordning på alla kvitton och dylika verifikat. Eftersom beskattningen är olika för de olika företagsformerna finns det även olika möjligheter till skatteplanering. (Börsstiftelsen 2008, <URL: <http://www.porssisaatio.fi/sv/artiklar/placerarens-skatteguide-2008,9>>)

Att i beskattningen yrka på olika avdrag (exempelvis dem på föregående sida) kan även ses som skatteplanering. Med skatteplaneringen kan man sträva efter en inkomstutjämning mellan åren för att minska skatteprogressiviteten. Man skall dock komma ihåg att skatteplaneringen inte påverkar vinsten på något vis, vinsten är alltid den samma. En skatteplaneringsåtgärd kan vara att byta företagsform. När en företagsverksamhet utvecklas kan man märka att den företagsformen man börjat som inte längre är den mest lämpliga. Den vanligaste orsaken till att man byter företagsform är att det sker någon typ av omstrukturering i företaget eller att det behövs tilläggskapital. Svårigheten vid byte av företagsform är inte de juridiska frågorna, problemen handlar i huvudsak om beskattningen. (Föreläsning Per Vilén 2011)

5.6.1 Skatteplanering för en enskild näringsidkare

Vid skatteplanering för en enskild näringsidkare skall man komma ihåg att alla inkomster beaktas i beskattningen inte bara de som kommer från verksamheten. Tidigare i arbetet under punkten **5.2 Beskattning för en enskild näringsidkare** framkommer det, att som kapitalinkomstandel räknas 20 % av nettoförmögenheten. Men enligt inkomstskattelagen § 38 kan man som enskild näringsidkare även yrka på 10 % kapitalinkomstandel istället för 20 %, eller att hela företagsinkomsten skall anses utgöra förvärvsinkomst (möjligt från 2010). Yrkar man på annan kapitalinkomstandel än 20 % skall detta noteras på deklarationsblanketten.

Eftersom skatten på kapitalinkomsten i allmänhet är lägre än skattesatsen på förvärvsinkomsterna, kan det vara fördelaktigare att kapitalinkomsten är så stor som möjligt. Men skatten på förvärvsinkomsterna är som progressiv kan betyda

en mindre skatt än 28 % som är skattesatsen på kapitalinkomsten, om vinsten inte är så stor.

Vinst	Kommunal- skatt	Kyrko- skatt	Sjukförs.- premie	Dagpenning- premie	Skatt vid nedre gränsen enligt ink. Skatteskalan	Skillnaden mellan nedre gränsen 23200 och vinsten	Skatt på över- stigande del	Tot. skatt på förv. ink.
	19,50 %	1,25 %	1,19 %	0,82 %			17,50 %	
25000	4875	312,5	297,5	205	502	1800	315	6507
26000	5070	325	309,4	213,2	502	2800	490	6 909,6
27000	5265	337,5	321,3	221,4	502	3800	665	7 312,2
28000	5460	350	333,2	229,6	502	4800	840	7 714,8
29000	5655	362,5	345,1	237,8	502	5800	1015	8 117,4
30000	5850	375	357	246	502	6800	1190	8520
31000	6045	387,5	368,9	254,2	502	7800	1365	8 922,6

Vinst	Skattesats på kap.ink.	Skatt på kap.ink.
25000	28 %	7000
26000	28 %	7280
27000	28 %	7560
28000	28 %	7840
29000	28 %	8120
30000	28 %	8400
31000	28 %	8680

Skatt på kap.ink.	Tot.skatt på förv.ink.
7000	6507
7280	6 909,6
7560	7 312,2
7840	7 714,8
8120	8 117,4
8400	8520
8680	8 922,6

Den första tabellen visar den totala skatten på vinsten om den skulle räknas endast som förvärvsinkomst. Den andra tabellen visar hur stor skatten skulle bli om hela vinsten skulle räknas som kapitalinkomst. I den tredje tabellen med en jämförelse så ser man att med en vinst under ca 29 000 så är det fördelaktigare att räkna hela vinsten som förvärvsinkomst.

Detta betyder i praktiken att det lönar sig för den enskilda näringsidkaren att försöka visa en så stor nettoförmögenhet som möjligt, eftersom det är den som står till grund för beräkningen av hur stora kapitalinkomster företaget beskattas för. Har man små tillgångar kan det vara svårt att öka nettoförmögenheten, som även minskar om man gör privat uttag.

Med hjälp av en driftsreservering har den enskilda näringsidkaren även möjlighet till skatteplanering. Enligt lagen om beskattning av näringsverksamhet får en

enskild näringsidkare, som har haft löneutbetalningar göra en driftsreservering. De sammanlagda och tidigare uppgjorda icke upplösta driftsreserveringarna får inte överstiga 30 % av summan av de löner som blivit utbetalda under 12 månader före utgången av räkenskapsperioden. Placerar man pengar i sin driftsreservering för man de möjligt att minska företagets beskattningsbara inkomst, och på så vis betalar man mindre skatt. För företaget blir det lönsamt att intäktsföra driftsreserveringen under år när företaget visar liten vinst, och sedan öka på reserveringen igen när det går bättre.

Om den enskilda näringsidkarens verksamhet visar en förlust kan den avdras, antingen under de 10 kommande åren från resultatet av näringsverksamheten eller under samma skatteår från andra kapital inkomster om sådana finns. Ifall man efter ett förlustår förutspår att följande år kommer att ge en vinst, kan det skatteplaneringsmässigt löna sig att låta de tidigare förlusterna kvarstå för att senare kunna dra av dem från kommande näringsinkomster. (Tomperi 2009, 205)

5.6.2 Skatteplanering i ett aktiebolag

Aktieägarna i ett aktiebolag kan skatteplanera genom att lyfta dividender ur bolaget skattefritt upp till ett visst belopp. Bolaget självt betalar 26 % i skatt på den beskattningsbara inkomsten.

För att räkna ut hur stor dividend man kan lyfta skattefritt, räknar man ut aktiernas matematiska värde, som grundar sig på nettoförmögenheten i aktiebolaget. Om nettoförmögenheten är liten så beskattas dividenden delvis som förvärvsinkomst för mottagaren. Så kan man inte lyfta hela dividenden skattefritt kan man överväga att lyfta en del som lön istället. För lönemottagaren är lönen förvärvsinkomst, och för aktiebolaget medför det att man blir tvungen att betala sociala avgifter. Dock så är både de sociala avgifterna och lönen avdragbara för företaget som gör att den beskattningsbara inkomsten minskar. Därför kan en löneutbetalning vara ett förmånligt alternativ, ifall nettoförmögenheten är liten.

För att kunna skatteplanera med ett gott resultat bör man undersöka varje fall skilt för sig.

Eftersom det är beroende på nettoförmögenheten hur man kan utföra en dividendutdelning, är det också väsentligt att beakta och planera nettoförmögenheten. Om aktiebolagets beskattningsbara inkomst är stor men nettoförmögenheten är liten, är det skattemässigt lönsamt att kunna dela ut dividend till flera aktieägare. Då lönar det sig att fördela aktierna mellan familjemedlemmarna, eftersom förvärvsinkomstandelen då fördelar sig på flera personer så minskar den progressiva beskattningen.

När man i ett aktiebolag skaffa utrymmen att använda så finns det skäl till att överväga om man anskaffar dem i bolagets eller aktieägarnas namn. Om bolaget äger utrymmena så ökar det på nettoförmögenheten om det inte finns stora skulder på för anskaffandet i bokföringen. Äger aktieägaren fastigheten så kan han lyfta hyra för utrymmet av bolaget. Och då kan bolaget dra av hyresutgiften i beskattningen, hyran måste dock vara skälig. (Tomperi 2009, 208)

6 ANALYS

I det här kapitlet kommer jag att analysera den teori som finns i tidigare kapitel och utgående från det komma fram till vad som skulle passa bäst för den blivande företagaren.

6.1 Presentation av resultatet

Den blivande företagaren har en juridisk möjlighet att starta sitt företag antingen som enskild näringsidkare eller ett aktiebolag. Att registrera sitt företag kostar 75 euro för den enskilda näringsidkaren, medan det kostar 350 euro för ett aktiebolag. Utöver det kräver aktiebolagslagen ett minimi aktiekapital på 2500, euro för ett olistat aktiebolag. Detta betyder att man för att kunna börja vara verksam som ett aktiebolag kräver det ett kapital på minst 2500 euro, som kan jämföras med 75 euro för den enskilda näringsidkaren. Eftersom det blivande företaget skulle vara av sådan karaktär att det skulle till en början iallafall om bara blir möjligt försörja företagaren själv, och inte inbringa stora vinster så är det nog svårt att hitta placerare som skulle vara intresserade av att bli aktieägare och gå in med kapital. Så högst troligt skulle den blivande företagaren vara tvungen att betala in hela aktiekapitalet själv antingen i kapital i form av antingen pengar eller apportegendom.

En av de stora fördelarna med aktiebolag som företagsform är att aktieägaren inte är personligt ansvariga för eventuella skulder och förluster. Som enskild näringsidkare är man obegränsat ansvarig för hela företagets åtaganden. Men man kan även ha i åtanke att om man lyfter ett lån för aktiebolaget så måste man ha någon form av säkerhet, exempelvis har man den egna bostaden som säkerhet eller liknande. Så då kan man konstatera att det ekonomiska ansvaret ökar. Skulle den blivande företagaren vara i behov av stora investeringar och ta större lån för att kunna påbörja sitt företagande så skulle aktiebolaget ändå vara mera lämpligt med tanke på riskmedvetenheten. Den blivande företagaren kommer inte heller behöva göra stora riskfyllda inköp i och med sitt företagande. Så även fast det är en större risk att verka som enskild näringsidkare så skulle det vara den mest fördelaktiga företagsformen utgående från risken och kapitalbehovet.

Företagsformen enskild näringsidkare anses vara den lättaste och snabbaste, med tanke på flexibiliteten. Har man det hela ansvaret kan man själv fatta alla beslut gällande firman, till skillnad från ett aktiebolag där man måste ha en styrelse och bolagsstämma som skall vara delaktiga i stora beslut. Även fast man är ensam aktieägare måste man ändå följa lagen gällande styrelsebeslut och bolagsstämma. Dock så tror jag att med hjälp av bolagsordningen, styrelsen och bolagsstämman som krävs i ett aktiebolag så håller man kontroll på sitt företag på ett mycket bra sätt. Det kräver att man skriver protokoll och följer upp ekonomin. Situationen för den enskilda näringsidkaren är en annan, och har man inte fallenhet för att hålla ordning på papper och pengar kan man lätt skapa problem för sig själv om man inte håller koll på ekonomin. Eftersom jag känner den blivande företagaren så vet jag att hon är en person som vill ha kontroll över det mesta. Därför tror jag att hon skulle klara av att verka som enskild näringsidkare och tillsammans har vi diskuterat bokföring som hon tidigare inte alls var intresserad av men nu har det väckts ett visst intresse.

Med tanke på företagets kontinuitet är enskild näringsidkare den mest besvärliga företagsformen. Om företagaren drabbas av plötslig sjukdom kan man dock underlätta genom att på förhand ha valt en prokurist som har fullmakt att handla på företagets vägnar. I ett aktiebolag kan aktierna lätt byta ägare och det påverkar inte företagets existens, och den nya aktieägaren kan då besluta om vad som skall hända med företaget. Bolagsstämman måste dock vara överens om vad som skall hända. Detta talar för att aktiebolaget skulle vara det mest fördelaktiga alternativet gällande kontinuiteten.

Möjligheterna att använda företagets medel skiljer sig även mellan de olika företagsformerna. I ett aktiebolag kan man göra löneutbetalningar, och så har man även möjlighet att lyfta en del av vinsten skattefritt i form av dividend om aktiebolaget är olistat. Den enskilda näringsidkaren kan lyfta privat uttag som inte beskattas som en inkomst utan det är på vinsten i verksamheten som näringsidkaren betalar skatt. Som enskild näringsidkare måste man även komma ihåg att de privata pengarna som finns också hör till företaget och vise versa. Fördelen med aktiebolag är att man helt kan skilja på den privata ekonomin och företagets. Som enskild näringsidkare så rekommenderas det ju givetvis att man

delar upp ekonomin på skilda konton så att man på det viset kan separera dem från varandra.

Beskattningen är även en sak man bör ta i beaktande vid valet av företagsform, som jag nämnde i stycket innan har man i ett aktiebolag möjlighet att lyfta dividend som en skattefri inkomst. Detta kan ses som en stor fördel. Men lyfter man lön ur aktiebolaget måste man givetvis betala skatt på lönen. Beskattningen av aktiebolaget vinst är alltid 26 % oberoende av vinstens storlek. Att göra avdrag i beskattningen är lättare för ett aktiebolag än för den enskilda näringsidkaren, främst gällande hälsovård, resekostnader och måltidsersättningar. Att skatteplanera är även lättare i ett aktiebolag än för den enskilda näringsidkaren. Men man skall också komma ihåg att så länge företaget är litet och inte har så stor omsättning, har man inte så stora möjligheter att skatteplanera oavsett vilken företagsform som väljs.

Ifall den enskilda näringsidkaren kommer att ha andra inkomster än de som är relaterade till företaget skall man notera att vinsten från företaget läggs ovanpå alla andra förvärvsinkomster som finns vilket kan leda till en ganska hög beskattning om förvärvsinkomsterna blir stora.

Med tanke på att det är aktuellt att den blivande företagaren skulle jobba delvis med sitt eget företag och kanske delvis vara anställd hos ett annat företag, skulle jag säga att företagsformen enskild näringsidkare är den mest lämpliga utgående från de förutsättningar som finns.

6.2 Hur ser framtiden ut

Framtiden för den blivande företagaren ser nu idag lite annorlunda ut nu än den gjorde då jag påbörjade detta lärdomsprov. När jag började skriva så var framtiden relativt oklar och att starta ett eget företag låg närmare till hands än vad det gör i dagens läge. Den blivande företagaren kommer arbeta längre än det var tänkt på den nuvarande arbetsplatsen, men antagligen inte heltid.

Detta betyder att ett eget företag skulle fungera bra som ett komplement till det andra arbetet som också är inom samma bransch. På grund av smidigheten som enskild näringsidkare skulle den företagsformen vara mest fördelaktig att handskas med på sidan om ett annat jobb. Men eftersom hon nu kommer ha

sysselsättning inom den branschen hon är utbildad så tror jag inte att det är så bråttom att bli företagare.

Affärsidén skall ännu utvecklas för att optimera möjligheterna till att lyckas med företaget. Nästa steg som jag skulle rekommendera är att boka tid för rådgivning hos Vasaregionens *Nyföretagscentrum Startia* som erbjuder gratis handledning och kan se på affärsidén men nya ögon.

Med tanke på att jag vet att den blivande företagaren i dagens läge regelbundet har olika kunder som hon hjälper, utan att ha marknadsfört sina tjänster någonstans. Så tror jag att det skulle finnas en framtid för henne som företagare, speciellt att börja på sidan om ett annat jobb som tryggar en inkomst för att kunna utveckla företaget på samma gång. På så vis blir hon inte tvungen att stressa fram företagandet och vidareutveckla affärsidén. Som jag nämnde tidigare så har ett visst intresse väckts för bokföringen, detta tror jag delvis beror på att hon vill på alla sätt och vis vara så förbered som möjligt.

Branschen är väldigt osäker och det är svårt att klara sig på att enbart erbjuda sömnadstjänster, speciellt i en så liten stad som Vasa. Därför överväger den blivande företagaren som bäst att starta någon form av hemsida, där skulle hon kunna visa projekt som hon håller på med nu och även tidigare utförda arbeten. Att starta någon form av hemsida behöver inte kosta något, så vare sig om hon startar ett företag nästa månad eller nästa år så skulle det vara till stor hjälp vid marknadsföringen.

För att kunna optimera en inkomst gäller det att kalkylera en bra prissättning för tjänsterna hon erbjuder. Om det är realistiskt att överleva på att endast erbjuda sömnadstjänster, kan ses som tvivelaktigt. Men finns det möjlighet att kombinera det egna företagandet med ett annat deltidsjobb tror jag det skulle gå riktigt bra. Vi har tillsammans utforskat utbudet i Svenskfinland av sömnadstjänster, och det finns en del unga företagare som syr allt från barnkläder till festklänningar. Och som det ser ut idag så har de en hel del jobb. Så jag tror att det finns en ljus framtid.

7 SLUTDISSKUSION

Jag ställde en hypotes när jag började skrivandet av detta arbete, jag antog att enskild näringsidkare skulle vara den mest passande företagsformen vilket det också visade sig vara. Det som dock har överraskat mig var, att steget till att välja aktiebolag istället inte är så stort som jag hade förväntat mig. Att starta ett aktiebolag kräver noggrannare kunskap och lagstiftningen och är administrativt svårare att sköta, men när jag under arbetes gång sammanställt teorin så har jag konstaterat att det inte är så svårt som det många gånger uppfattas. Skulle mitt case som står som grund för detta lärdomsprov innefattat en affärsidé inom en säkrare bransch som har lite andra kapitalbehov så skulle jag absolut kunna rekommendera att man startar ett aktiebolag. Man kan nog inte dra alla affärsidéer under en och samma kam, jag anser att man skall överväga alla alternativ för varje enskilt fall.

I planeringsstadiet för detta lärdomsprov hade jag flera olika idéer över man skulle kunna ta med. Jag hade tänkt att man skulle kunna intervjua någon som är insatt inom ämnet att starta företag, exempelvis från företagarföreningen eller VASEK. Jag hade även en tanke på att intervjua någon som hade ett liknande företag för att få insikter från en som redan har funderat över det jag nu tillsammans med den bilavande företagaren har funderat över. Detta skulle ha gett ett större djup till mitt arbete, men det skulle även ha inburit att arbetet skulle ha blivit betydligt mycket längre. Jag anser ändå att med detta arbete så har den blivande företagaren en grund att stå på och jag har i teorin presenterat det som hon behöver veta för att kunna starta.

Skulle det redan funnits ett startat företag så skulle jag haft möjlighet att fördjupa mig mera inom något specifikt som exempelvis prissättningen som är något vi har diskuterat mycket under arbetes gång. Men jag är ändå nöjd med valet av ämne, och jag tror att den blivande företagaren och kanske även någon annan blivande företagaren kommer att ha nytta av detta lärdomsprov.

När jag började med detta lärdomsprov kunde jag inte riktigt tänka mig att det skulle bli en liten repetition av nästan alla kurser jag har läst under studietiden. Utöver det som finns skrivet i detta arbete så har jag med den blivande företagaren diskuterat bokföring, moms, prissättning och budgeter. Jag är mycket nöjd med valet av ämne eftersom det har fått mig att se tillbaka på allt jag lärt mig. Trots att det till viss del har varit en repetition så har jag ändå lärt mig flera nya saker. Arbetet har verkligen varit en bekräftelse på att det är företagsekonomi jag har studerat med inriktning på ekonomiförvaltning. Men det har även visat mig att det finns många saker som man ännu kan lära sig inom ekonomiförvaltningen.

Jag anser att reliabiliteten i detta arbete kan anses vara relativt hög, eftersom jag till stor del har använt lagen som källa. Jag har även hänvisat till en föreläsning med Per Vilén, och jag anser att han kan vara en pålitlig källa eftersom han har under flera års tid arbetat på bokföringsbyrån Bäck & Vilén Ab här i Vasa och har mycket erfarenhet.

Mitt arbete innehåller bara en del av den information man behöver för att kunna välja rätt företagsform och starta ett eget företag. Som förslag till fortsatt forskning skulle det vara mycket intressant att fortsätta på samma case, i planeringsstadiet hade jag en vision om att göra prissättningskalkyler för detta blivande företag för att underlätta för den blivande företagaren i framtiden. Det har varit ett aktuellt ämne nu med prissättning inom kreativa branscher, och där finns det en hel del man kan fundera över. Inom beskattningen finns det också flera olika aspekter att ta fasta på. Det skulle vara intressant att kalkylera över när det rent ekonomiskt skulle vara mer fördelaktigt att välja aktiebolag som företagsform istället för enskild näringsidkare.

KÄLLOR

1. Tryckta arbeten

Bjereld, Ulf. Demker Marie & Hinnfors Jonas 2009. Varför vetenskap. Studentlitteratur AB, Lund

Kallio, Juha. Ripatti Erika & Tanni Katri 2008. Oma yrityksen. Tammer-Paino Oy, Tampere.

Patel, Runa & Tebelius, Ulla. 1987. Grundbok i forskningsmetodik. Studentlitteratur, Lund

Patel, Runa & Davidson Bo 1994. Forskningsmetodikens grunder Att planera, genomföra och rapportera en undersökning. Studentlitteratur, Lund

Tomperi, Soile 2005. Bokföring i praktiken. Utbildningsstyrelsen, Tammer-Paino Oy Tammerfors 2005.

Tomperi Soile 2009. Yritysverotus ja Tilinpäätössuunnittelu. WSOY pro OY.

Trost, Jan 2010. Kvalitativa intervjuer. Studentlitteratur Ab, Lund

2. Arbeten utan egentlig författare

Starta Eget Företag PraktiskHandledning. Arbets- och näringscentralen Edita Prima Oy Helsingfors 2009.

Handbok i personbeskattning 2010 skatteår 2009. Skattestyrelsens publikation.

3. Lagstiftning

Lag angående rättighet att idka näring 27.9.1919/122

Firmalag 2.2.1979/128

Prokuralag 2.2.1979/130

Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 24.6.1968/360

Inkomsskattelag 30.12.1992/1535

Aktiebolagslag 21.7.2006/624

Revisionslag 13.4.2007/459

4. Elektroniska publikationer

Börsstiftelsen 2008. Placerarens skatteguide 2008 [online]. Tillgänglig i form av
www-dokument: <URL: [http://www.porssisaatio.fi/sv/artiklar/placerarens-
skatteguide-2008,9](http://www.porssisaatio.fi/sv/artiklar/placerarens-skatteguide-2008,9)>

Fpa, 2010. Sjukförsäkringens dagpenningpremie [online]. Tillgänglig i form av
www-dokument:
<URL:[http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/240608131834KP?OpenD
ocument](http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/240608131834KP?OpenDocument)>

Företagsfinland Information, finansiering och kontakter för ditt företag.

Företagsform [online]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:
<http://www.yrityssuomi.fi/default.aspx?nodeid=15555>>

Företagarna i Finland 2010. FöPL-försäkringen [online]. Tillgänglig i form av
www-dokument: <URL: [http://www.yrittajat.fi/sv-
FI/foretagarens-person/fopl-forsakringen/](http://www.yrittajat.fi/sv-FI/foretagarens-person/fopl-forsakringen/)>

Företagarna i Finland. Österbottens Företagarförening, 2011 [online]. Tillgänglig i
form av www-dokument: <URL: [http://www.yrittajat.fi/sv-FI/rannikko-
pohjanmaanyrittajat/osterbotten/yleista/](http://www.yrittajat.fi/sv-FI/rannikko-pohjanmaanyrittajat/osterbotten/yleista/)>

Patent och registerstyrelsen, 2011. Handelsregistrets prislista över
behandlingsavgifter [online]. Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:<http://www.prh.fi/sv/kaupparekisteri/hinnasto.html>>

Skatteförvaltningen 2005. Privat näringsidkare/Penningrörelse mellan firma och företagare [online]. Tillgänglig i form av www-dokument:

<URL:http://www.vero.fi/?article=3478&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=SWE>

Skatteförvaltningen 2009. 2 Beskattning av personlig inkomst. [online].

Tillgänglig i form av www-dokument:

<URL:http://www.vero.fi/?article=7797&domain=VERO_MAIN&path=5,40,437,813&language=SWE#25>

Skatteförvaltningen 2010. Statens inkomstskatteskala för år 2011. [online].

Tillgänglig i form av www-dokument:

<URL:http://www.vero.fi/?article=9721&domain=VERO_MAIN&path=5,40,90&language=SWE>

Skatteförvaltningen 2011. Privat näringsidkare/Inkomstbeskattning [online].

Tillgänglig i form av www-dokument:

<URL:http://www.vero.fi/?article=3477&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=SWE>

Skattestyrelsens publikation 49r.07 2007. Skattehandbok för nya företagare [online]. Tillgänglig i form av www-dokument:

<URL:<http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=1875;1563566>>

Vasaregionens Utveckling Ab. Startside Vasaregionens Utveckling AB [online].

Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:<http://www.vasek.fi/vasaregionens-utveckling-ab/>>

5. Föreläsningar

Vilén Per 9.4.2011. Kurs i att starta eget företag (föreläsning). Vasa Närings-, trafik- och miljöcentralen.

BILAGA

Frågor

1. Varför överväger du att bli företagare?
2. Har du erfarenhet av företagandet?
3. Finns det möjlighet till att starta företaget tillsammans med någon annan?
4. Behövs det ett stort kapital för att kunna börja företagandet?
5. Vad har du för vision för företaget?
Kan du tänka dig att expandera?
6. Vad upplever du som svårt med att starta ett företag?
7. Finns det något du upplever skulle vara svårt med upprätthållandet av företaget?